

نقش گمرک در اقتصاد

از: سید محمود بهشتیان

در حال حاضر، تعداد زیادی از کالاهای را میتوان بصورت بدون انتقال ارز وارد نمود. برای این نوع معاوضات، تا ده هزار دلار، نیازی به مراجعه به بانک برای گشایش اعتبار و تعیین تکلیف ارز بابت بیای کالای مورد مبادله نیست.

مبادله کالا بوده (همان کلمه‌ای که در زبان انگلیسی و فرانسه به عنوان «Commerce» می‌باشد) که خود این کلمه Commercium مشتق از ریشه یونانی Cumerx (کوممرکس) به معنی حقوق متعلق به کالا و مال التجاره می‌باشد. علامه فقید دهخدا در مورد واژه (Cumerx) چنین نقل نموده است:

... به اعتقاد بعضی نویسندگان پس از فتح قسطنطنیه توسط دولت عثمانی واژه «Cumerx» را از زبان یونانی اخذ و با تلفظ ترکی (کومروک) مورد استفاده قرار داد و متعاقب آن در زبان فارسی وارد شد، بطوری که ظاهراً کلمه (گمرک) برای اولین بار در ضمن معاهدات نادرشاه با سلطان محمودخان اول پادشاه عثمانی در سال ۱۱۵۹ (هجری قمری) ذکر گردیده و مفهوم آن همان حقوقی است که بر کالا یا مال التجاره تعلق می‌گیرد.

در حال حاضر کلمه «گمرک» به دو مفهوم مورد استفاده قرار می‌گیرد یکی به مفهوم اداره و سازمان و تشکیلات اداری، مانند «گمرک ایران»، «گمرک بندرعباس» و غیره، و دیگری به مفهوم همان حقوق و عوارضی که به کالاها به هنگام ورود تعلق می‌گیرد، مثل اینکه گفته می‌شود، گمرک این کالا پرداخت شده یعنی حقوق و عوارض آن پرداخت گردیده است.

ب - هدف، وظایف و تشکیلات گمرک ایران.

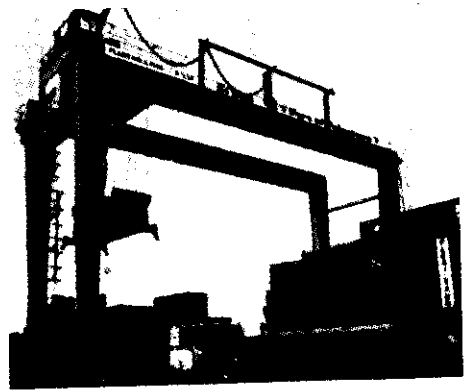
از لحاظ سازمانی برای گمرک ایران دو هدف کلی منظور شده است: - وصول درآمد برای دولت.

اقتصاددانان کلاسیک، ایجاد موانع در راه تجارت آزاد، از جمله ایجاد گمرک و وضع تعرفه‌های گمرکی را ناخوشایند می‌دانستند. آنها معتقد بودند که هر کشور باید به تولید و صدور کالائی بپردازد که بنا به شرایط طبیعی، تخصیص و تقسیم کار می‌تواند آنرا ارزانتر تولید و در عوض به واردکردن کالائی اقدام نماید که هزینه تولید آن نسبتاً بیشتر است، نتیجتاً این مبادله کالا به نفع هر دو کشور خواهد بود. بنابراین آنها آزادی تجارت خارجی را توصیه و هرگونه اقدامی که در این راه ایجاد مانع نماید را زائد و نامطلوب می‌دانستند. اما با تحولاتی که بعداً و در طول حدوداً دو بیست سال پس از گذشت این نظرات در شرایط اقتصادی جهان بوجود آمد، بطلان این عقاید اثبات و در حال حاضر کمتر اقتصاددانی است که از آزادی مطلق تجارت خارجی دفاع نماید.

در هر حال شاید کسانی باشند که گمرک را به عنوان مزاحم صنعت و مانعی در راه مبادله آزاد تلقی و کاهش یا حذف آنرا آرزو نمایند. در صورتی که اگر درست دقت شود، گمرک ابزاری جهت حمایت از این گونه مخالفین خود خواهد بود. در این مقاله به «نقش گمرک در اقتصاد» می‌پردازیم اما قبل از ورود به بحث به ریشه‌یابی Etymology کلمه گمرک و مختصری نیز درباره وظایف و تشکیلات آن و نهایتاً به موضوع اصلی یعنی «نقش گمرک در اقتصاد» خواهیم پرداخت.

الف - ریشه‌یابی کلمه «گمرک»

کلمه «گمرک» مشتق از کلمه لاتین «Commercium» به معنای تجارت و

دو حال حاضر در اغلب کشورهای دنیا به گمرک صرفاً بعنوان يك منبع درآمد نگاه نمی‌شود؛ بلکه تشکیلات گمرک را بعنوان ابزاری در دست دولت دنیا برای اجرای سیاست‌های اقتصادی و فرهنگی می‌دانند.

- اجرای قانون امور گمرکی و آئین‌نامه اجرایی آن و همچنین سایر مقررات و قوانین که اجرای آن به عهده گمرک ایران محول شده است.

- برخی از اهم وظایف گمرک به‌قرار زیر است:

تحويل گرفتن کالاهای وارداتی و صادراتی و مسافری و انجام تشریفات گمرکی و تحويل‌دادن به صاحبان آنها، اجرای مقررات عمومی صادرات و واردات، اجرای مقررات مربوط به تخلفات و قاچاق گمرکی و تهیه آمار واردات و صادرات.

از نظر تشکیلاتی، گمرک ایران یکی از سازمان‌های تابعه وزارت امور اقتصادی و دارایی است که ریاست آن تحت عنوان رئیس کل گمرک ایران و در مقام معاونت وزارت امور اقتصادی و دارایی، نظارت و سرپرستی کل را عهده‌دار می‌باشد.

سازمان گمرک ایران از دو قسمت ستاد و صف تشکیل گردیده است.

ستاد مرکزی واقع در تهران ضمن تعیین خط‌مشی‌های اصلی دستگاه، نقش هماهنگی، کنترل و رهبری کلیه گمرکات اجرائی، در تهران، مرکز استان‌ها و شهرستان‌ها و مرزها را بعهده داشته، و گمرکات اجرائی که در تهران، مراکز استان‌ها، شهرستان‌ها و مرزها قرار دارند. وظیفه اجرای مقررات گمرکی و ترخیص کالا را بعهده دارند.

ج - نقش گمرک در اقتصاد

اداره یک جامعه مستلزم وجود سازمان‌هایی از قبیل اداری، دفاعی قضائی می‌باشد که در مجموع سازمان حکومت آن جامعه را تشکیل می‌دهند. در زمانهای قدیم وظیفه حکومت‌ها تقریباً محدود به دفاع از کشور و حفظ امنیت داخلی بود ولی به تدریج و از اوایل قرن بیستم و به‌خصوص پس از بحران اقتصادی سال ۱۹۲۹ وظایفی از قبیل حمایت از صنایع نوپای داخلی، ایجاد اشتغال و مبارزه با بیکاری، ایجاد راهها، تعمیم فرهنگ، تأمین بهداشت و... بر وظایف حکومت‌ها و دولت‌ها اضافه شد. بطوری که از دهه ۱۹۳۰ به بعد دولت‌ها از نظر اقتصادی نه تنها یک کارفرمای اقتصادی هستند بلکه نظرات، ارشادات و کنترل خود را بر کلیه واحدهای اقتصادی (از جمله بخش خصوصی) اعمال می‌کنند.

برای انجام وظایف فوق دولت به ناچار باید مخارجی را متحمل گردد، که مخارج عمومی نامیده می‌شود. طرز تأمین مخارج عمومی از نقطه نظر سیاست مالی، دارای اهمیت زیادی است. یکی از منابع تأمین این مخارج حقوق و عوارض گمرکی (که یک مالیات غیرمستقیم است) می‌باشد.

در ازمنه گذشته که وظایف دولت‌ها محدود به حفظ امنیت مرزها و داخل بود به سازمان گمرک صرفاً به‌عنوان وسیله‌ای برای تحصیل درآمد حقوق و عوارض گمرکی بود. عمده درآمد حقوق و عوارض گمرکی بود. فرضاً در موقع تشکیل ایالات متحده امریکا تقریباً ۹۰٪ درآمد دولت فدرال از حقوق و عوارض گمرکی تأمین می‌شد. و در بودجه سال ۱۳۳۹ دولت ایران از ۳۴ میلیارد ریال درآمد پیش‌بینی شده بودجه کل دولت ۱۰/۵ میلیارد

ریال آن (حدود ۳۰٪ پیش‌بینی درآمد گمرکی بود. بطور کلی در سال‌های ۳۰ و ۴۰، بین ۲۵٪ تا ۳۰٪ درآمد دولت از طریق حقوق و عوارض گمرکی تأمین می‌شده است. در حال حاضر نیز این وظیفه گمرک (یعنی تحصیل درآمد با عنوان حقوق و عوارض که از جنبه نقش مالی گمرک قابل بحث می‌باشد) از اهمیت شایانی برخوردار است. به‌عنوان نمونه در سال گذشته (سال ۷۰) درآمد دولت از حقوق و عوارض گمرکی حدوداً ۵۵۰ میلیارد ریال بوده که دارای سهم عمده و مهمی در کل درآمدهای دولت می‌باشد. گرچه این نقش گمرک (نقش مالی و تحصیل درآمد) مهم است ولی آنچه این مقاله در پی تبیین آنست. نقش اقتصادی گمرک است. در حال حاضر در اغلب کشورها به گمرک صرفاً به‌عنوان یک منبع درآمد نگاه نمی‌شود بلکه تشکیلات گمرک را به‌عنوان ابزاری در دست دولت‌ها برای اجرای سیاست‌های اقتصادی و فرهنگی (حمایت از صنایع و کشاورزی، حمایت از صادرات، حمایت از مصرف‌کنندگان در مقابل کالاهای تقلبی و زیر استاندارد وارده از خارج، جلوگیری از ورود آلات لهو و لعب و خلاف عفت عمومی، تعادل تراز پرداخت‌ها، کنترل تورم و غیره) می‌دانند. در برخی از این وظایف گمرک نقش عمده را دارد و در بعضی انجام آن صددرصد به عهده گمرک است.

در مورد لزوم این وظایف تردیدی نیست. فرضاً اگر دولت از صنایع جوان و نوپا حداقل برای مدتی حمایت نکند، این صنایع هرگز نخواهند توانست در مقابل رقبای قوی خارجی مقاومت کنند. برای مثال نقل شده که در اواخر دوران قاجاریه، توسط مرحوم صنایع‌الدوله هدایت یک کارخانه قندسازی در کهریزک احداث گردید. محصول این کارخانه برای هر من (۳ کیلو) ۹ ریال تمام می‌شد، اما در همان موقع قند روسی را در ایران یک من ۴ ریال می‌فروختند. براساس این اصل اقتصادی که جنس ارزان جنس گران را از بازار خارج می‌کند، قند کهریزک به فروش نرفت و کارخانه پس از مدت کوتاهی تعطیل گردید. در حال حاضر تقریباً تمام کشورهای دنیا حتی کشورهای پیشرفته از کشاورزی خود در مقابل

محصولات خارجی حمایت می‌کنند. حتی این دولتها در چارچوب مذاکرات گات (که هدفش حذف موانع گمرکی است و مذاکرات آن هم اکنون در اروگوئه ادامه دارد) بر سر نحوه و میزان این حمایت‌ها با یکدیگر به بحث و چانه‌زدن می‌پردازند.

ممکن است سؤال شود که دولت به چه استنادی این سیاست‌ها را اعمال می‌کند و گمرک در این میان چه نقشی دارد. برای روشن شدن امر، به سه مورد، قانون انحصار تجارت خارجی، قانون انحصار ارز، ماده ۲۶ قانون امور گمرکی، اشاره می‌گردد.

۱- قانون انحصار تجارت خارجی

بخش قابل ملاحظه‌ای از تجارت خارجی بطور مستقیم و غالباً از طریق مؤسسات بازرگانی و توسط دولت‌ها انجام می‌گیرد. در کشورهای سوسیالیستی کل تجارت و در غیر سوسیالیستی بخشی از تجارت با کشورهای دیگر را دولت انجام می‌دهد. دلیل این امر، ارتباط صادرات و واردات با برنامه‌های اقتصاد داخلی، کمبود ارز خارجی، مبارزه با تورم، مسئله مواد خام و غیره می‌باشد.

بازرگانی خارجی ایران مطابق قانون انحصار تجارت خارجی مصوب ۱۳۱۱ هجری شمسی در انحصار دولت قرار گرفت (اصل ۴۴ قانون اساسی نیز بازرگانی خارجی را دولتی می‌داند) در همان قانون تصریح شده که دولت می‌تواند در قبال دریافت مبالغی (تحت عنوان سود بازرگانی) این حق خود در خصوص ورود و صدور کالا را به بخش خصوصی واگذار نماید.

قانون انحصار تجارت خارجی به این مفهوم است که:

هیچ کالائی بدون اطلاع دولت نمی‌تواند به کشور وارد و یا از کشور خارج شود، دولت می‌تواند ورود برخی از کالاها را به کشور و خروج پاره‌ای را غیرمجاز یا به شرایط خاصی مقید نماید یا مستقیماً عهده‌دار ورود و خروج کالا شود. دولت می‌تواند علاوه بر حقوق گمرکی برای برخی از کالاها حق انحصار و اضافه بر آن به منظور حمایت از مصنوعات داخلی و امکان رقابت با محصولات خارجی از

کالاهای خارجی که مشابه آن در داخل کشور تولید می‌شود، سود بازرگانی دریافت نماید. دولت می‌تواند با کشور های دیگر پیمان بازرگانی به صورت تهاتری یا پایاپای منعقد نماید و بطور کلی دولت مجاز است ورود و صدور کالا را تحت مقررات خاص و میزان و مبلغ محدود مقید نماید. دولت از این حق (انحصار تجارت خارجی) استفاده و تجارت خارجی را در راستای اهداف خود به نظم درمی‌آورد. همه ساله وزارت بازرگانی با هماهنگی وزارتخانه های ذی‌مدخل در امر تجارت خارجی و در چارچوب اختیارات فوق و نیز براساس اهداف و برنامه‌های اقتصادی دولت سیاست و نحوه مبادلات خارجی را تعیین و پس از تصویب هیئت وزیران، بصورت کتابی با عنوان «مقررات عمومی صادرات و واردات» (و یا در حال حاضر با عنوان قانون مقررات صادرات و واردات و آئین‌نامه اجرائی آن) جهت اطلاع عامه منتشر و جهت اجراء به گمرک ابلاغ می‌نماید. واردکنندگان و صادرکنندگان کالا موظف به رعایت آن در تجارت خارجی می‌باشند. جدول تعرفه ضمیمه آن نیز کالاها را به نام ذکر و مبلغی که باید به‌عنوان حقوق و عوارض پرداخته شود و یا شرایط ورود کالا را در جلو آن درجه نموده است، مشخص می‌نماید.

۲- قانون واگذاری معاملات ارزی

طبق قانون معاملات ارزی که در سال ۱۳۳۶ به تصویب رسید، انحصار ارزهای خارجی با دولت بوده و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به خرید و فروش و ورود و خروج ارز خارجی مبادرت و نظارت می‌کند البته بانکهای دیگر نیز با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌توانند معاملات ارزی انجام دهند. بیشتر کشورهای در حال توسعه و یا توسعه‌نیافته که برای صنعتی شدن کوشش می‌کنند، به واردات کالاهای سرمایه‌ای نیاز دارند. این کشورها باید مقادیر کافی از ارزهای بین‌المللی جهت انجام این امر در اختیار داشته باشند، ولی اغلب آنها منابع مالی کافی جهت واردات در اختیار

ندارند، لذا باید برای ارز موجود الهم فی‌الهم کرده و با کنترل ارز آن را برای موارد ضروری تر تخصیص دهند، در غیر اینصورت و بدون کنترل ارز بزودی به کشوری بدهکار تبدیل و دچار ورشکستگی اقتصادی خواهند شد.

براساس قانون انحصار ارز، ارز همراه مسافرین به هنگام ورود و خروج از کشور باید با اجازه بانک مرکزی باشد، هم‌چنین صادرکنندگان کالا باید ارز حاصل از فروش کالای خود را به بانک مرکزی یا دیگر بانک های مجاز بفرشند که از این بابت، یعنی فروش ارز حاصل از صادرات به بانک، از صادرکننده پیمان نامه ارزی اخذ می‌گردد. واردکنندگان نیز برای پرداخت بهای کالاهای وارده به فروشنندگان خارجی باید از طریق بانک های مجاز به معاملات ارزی اقدام و برای مشخص شدن اینکه بهای کالاهای چه ترتیبی پرداخت شده لازم است اعلامیه فروش ارز Foreign exchange sale's Statement به گمرک ارائه نمایند.

در حال حاضر تعداد زیادی از کالاها را می‌توان به صورت بدون انتقال ارز (ارزی که خود واردکنندگان بدون مراجعه به منابع دولتی تهیه نموده‌اند) وارد نمود. طبق اعلام دولت برای این نوع معاملات، تاده هزار دلار نیازی به مراجعه به بانک برای گشایش اعتبار و تعیین تکلیف ارز بابت بهای کالای مورد مبادله نیست و برای بیش از ده هزار دلار نیز در صورتی که واردکننده حاضر به پرداخت ۱۰٪ سود بازرگانی اضافی باشد، از مراجعه به بانک جهت انجام معاملات ارزی معاف خواهد بود.

بدیهی است کنترل موارد یادشده که از جمله سیاست های کنترل ارزی می‌باشد، به عهده گمرک خواهد بود.

۳- ماده ۲۶ قانون امور گمرکی

متن ماده ۲۶ قانون امور گمرکی «وسائط نقلیه آبی اعم از خالی یا حامل کالا که از خارج وارد آبهای کشور میشود باید فقط در اسکله‌های مجاز پهلو بگیرد یا در لنگرگاههای مجاز لنگر بیندازد و قبل از انجام تشریفات گمرکی نباید کالائی تخلیه یا بارگیری یا از

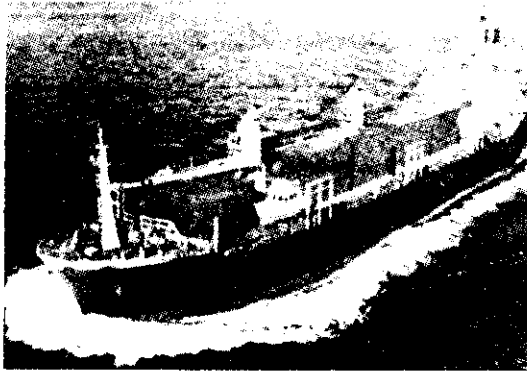
اسکله‌ها یا لنگرگاهها خارج شود.

هواپیمائی که از خارج وارد کشور می‌شود باید فقط در فرودگاه مجاز فرود آمده و تشریفات گمرکی مقرر درباره آن انجام شود و مقامات مسئول فرودگاهها حق ندارند قبل از انجام تشریفات گمرکی اجازه پرواز بدهند.

وسائط نقلیه زمینی باید از راههای مجاز وارد کشور شده و یکسره به اولین گمرک مرزی وارد و تشریفات گمرکی آن انجام شود. تبصره ۱- اسکله‌ها و لنگرگاهها و فرودگاهها و راههای مجاز گمرکی از طرف اداره کل گمرک اعلام می‌شود.

معنی این ماده اینست که کلیه وسائط نقلیه اعم از دریائی، هوائی و زمینی و اعم از خالی یا حامل کالا که از خارج وارد می‌شوند، باید فقط از راهها و اسکله‌های که گمرک اعلام و در آنجا حضور دارد، فرود آمده، لنگر انداخته یا وارد شوند. در ایران فرودگاه بین‌المللی و حدوداً ۱۰۰ گمرک (اداره کل، اداره و دفتر گمرکی) در مرزهای آبی خاکی دورتادور کشور و در اقصی نقاط وجود دارد و کلیه وسائط نقلیه باید از طریق مبادی ورودی، وارد کشور بشوند و تشریفات گمرکی را انجام دهند. اگر این کار را انجام ندهند و از طرق دیگر وارد شوند، محموله‌های آنها تحت شرایطی قاچاق محسوب گردیده و به ضبط دولت درآمده و جریمه نیز اخذ خواهد شد.

مراتب فوق به این معنی است که گمرک حفاظ مرزهای اقتصادی کشور می‌باشد. همانطور که نیروی انتظامی و ارتش حافظ مرزهای سیاسی کشور هستند، گمرک نیز به حفاظت از مرزهای اقتصادی کشور پرداخته و بر ورود و خروج کلیه کالاها به داخل یا خارج کشور نظارت و کنترل دارد. چنانچه مبادی و نقاط مرزی گمرکی موجود تکافو ننماید، گمرک اقدام به اعلام نقاط جدید خواهد نمود (چنانکه در سال‌های اخیر چندین گمرک جدید در مرزهای جنوبی، شرقی و خصوصاً شمالی و با جمهوری‌های تازه استقلال یافته ایجاد گردیده) و این مبادی جدید، به‌عنوان راههای مجاز ورود و خروج کالا اقدام به تشریفات گمرکی خواهند نمود. جمع‌بندی سه مورد فوق‌الاشاره، یعنی

«قانون انحصار تجارت خارجی»، «قانون انحصار معاملات ارزی» و «ماده ۲۶ قانون امور گمرکی» به این مفهوم است که با استفاده از این قوانین و اختیارات دولت اقدام به وضع مقررات صادرات و واردات و کنترل ارز نموده و مسئولیت اجرای آن را به گمرک واگذار می‌نماید. پس نقش اقتصادی گمرک در واقع اجرای این مقررات می‌باشد.

نتیجه‌گیری

بازرگانی خارجی یکی از زیر بخش‌های اقتصاد کلان می‌باشد و بنابراین متأثر از سیاست‌های کلی اقتصادی خواهد بود. ذیلاً چند مورد از سیاست‌های بازرگانی خارجی که منبعث از وظایف جدید دولتها بوده و در سیاست‌های کلی اقتصادی می‌باشد و معمولاً اجرای آنها به گمرک واگذار می‌گردد را به‌عنوان مثال یاد آور می‌گردد.

- حمایت از صنایع داخلی: دولتها معمولاً از صنایع نوپا در مقابل رقبای قدرتمند خارجی برای مدتی حمایت می‌نمایند (البته در اینجا بحث بر سر خوبی یا بدی حمایت و لزوم آن نیست). این عمل با اقدامات تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای یعنی وضع حقوق و عوارض سنگینی بر کالاهای مشابه خارجی، مجاز، مشروط یا غیرمجاز کردن یک کالا روشهای سهمیه‌بندی و غیره انجام می‌گیرد. به‌عنوان مثال دولت ورود اتومبیل سواری را در برخی از موارد آزاد اعلام نموده ولی با تعلق حقوق و عوارض بسیار سنگینی بر آنها و یا اخیراً طبق پیشنهاد وزارت صنایع سنگین با احتساب ارزشی اتومبیل براساس ارزش شناور (این پیشنهاد هنوز عملی نگردید) از صنایع اتومبیل‌سازی

داخلی در مقابل رقبای خارجی حمایت می‌نماید.

ایجاد و حفظ اشتغال: دولت سعی می‌کند، حتی المقدور جهت صرفه جویی ارزی و ایجاد اشتغال، کالاهای مورد نیاز بصورت مواد اولیه و یا حداکثر به‌صورت نیمه ساخته وارد شوند. به‌عنوان مثال اگر از نظر الیاف سنجی ترکیبی و مصنوعی کمبود داریم، دولت اجازه ورود این کالا را بصورت مواد اولیه و نهایتاً به‌صورت پارچه (نیمه ساخته) می‌دهد. ولی لباس تهیه شده از این الیاف را غیرمجاز اعلام می‌نماید تا هم تعدادی به دوخت و دوز لباس مشغول باشند و در هزینه نیز صرفه جویی شود.

- حفظ تبادیل تراز پرداختها: کنترل ارز از طریق سهمیه‌بندی، معاملات پایاپای، الزام واردکنندگان به مراجعه به بانکها جهت انجام معاملات ارزی و ارائه اعلامیه فروش ارز به گمرک و ملزم نمودن صادرکنندگان به ارائه بیمان نامه ارزی به گمرک.

- تأمین بهداشت: ایجاد مقررات راجع به مواد دارویی، خوراکی و آشامیدنی، ایجاد استانداردها برای برخی از کالاها و الزام واردکنندگان به رعایت این موازین به‌هنگام ورود و صدور کالا.

- حمایت از مصرف‌کنندگان: جلوگیری از ورود کالاهائی که به دلیل داشتن علائم یا مارک تقلبی موجبات ضرر خریداران را فراهم می‌آورد. هم چنین جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب که باعث خراب شدن وضع صادرات ایران می‌شود.

- تعمیم فرهنگ: جلوگیری از ورود کالاهای لوکس و جلوگیری از روحیه مصرف‌گرایی و نیز ممانعت از ورود کالاهای

خلاف نظم و عفت عمومی، و دهها مورد دیگر.

همانطور که در فوق بیان گردید دولت با اختیاراتی که قانون انحصار تجارت خارجی و واگذاری معاملات ارزی و سایر قوانین مرتبط به وی داده مقررات واردات و صادرات را تنظیم می‌نماید. و از طرفی قانون مقرر داشته که تمام کالاها (حتی کالای همراه مسافر) بهنگام ورود و صدور باید از راههای مجاز گمرکی وارد و یا صادر شوند و گمرک با حضور مداوم و فعال خود در اقصی نقاط مرزی و نیز گمرکات داخلی در مراکز استانها و برخی شهرستانها عهده‌دار اجرای این بخش از تجارت خارجی می‌باشند. بدیهی است وقتی این سیاستها به نتیجه خواهد رسید (سیاست‌های حمایتی، جلوگیری از ورود کالاهای فاسد و مواد مصرفی دارای اشعه رادیواکتیو که نه تنها نسل حاضر را دچار بیماری می‌نماید، بلکه روی نسل‌های آینده نیز تأثیر سوء دارد و دهها مورد دیگر) که گمرک وظیفه خود را به نحو احسن انجام دهد.

نکته آخر اینکه «نقش گمرک در اقتصاد» را نباید با «تشریفات گمرکی» یعنی تحویل و تحوّل کالا، اظهار کالا به گمرک و تنظیم اظهارنامه و سایر تشریفات گمرکی اشتباه گرفت و یکی را فدای دیگری کرد. نباید به بهانه حذف تشریفات زائد، وظایف و نقش اقتصادی گمرک را که در امر بهداشت و سلامت اقتصاد جامعه حیاتی است نادیده گرفت. در همه دنیا گمرکات کمابیش، این وظایف را به عهده دارند منتها برخی دارای تجهیزات پیشرفته بوده و با سرعت هرچه تمامتر، حتی در مواردی بدون اینکه صاحبان کالا متوجه بشوند، این کنترل‌ها را انجام می‌دهند ولی در بعضی از کشورها به دلیل کمبود وسائل، تشریفات گمرکی به کندی صورت می‌گیرد و این کندی باعث نازاحتی مراجعین و نهایتاً در مواردی موجهی برای نادیده گرفتن برخی از کنترل‌ها و حذف بعضی از وظایف گمرک می‌شود.

درد دل در نظم

ای جنابان صاحب دستور خصم اهریمنان شرانگیز فکر و اندیشه سوی ما آرید عاشق دین و دولت و قرآن سعی خود، در ره معاش کنیم خدمت از ما بود اکابر را برگ سزیت که می‌کنیم تقدیم باید اکنون دمی بیاساید مانده بی‌زور و قدرت و تدبیر یک دو سالی شود دوام موتور صاحبش را تهی خزینه شود کاین کرایه ز بهر ماست گران منتقد را کلام بی‌معناست بهر ماها ابو عطا خوانند در بر محترک به پا باشید بدکیمهای بستز بی‌آزار چار حلقه بقیمت جان است نه دهم میشود هزینه ما تساکمیت هزینه را راند رفته از دست آنچه بود و نبود شغل ماها عظیم و پرخطر است جان ما بیش از این تنابد درد میشود وضع ما کمی تعدیل رزق و روزی بجز بلا نبود رو بدرگاه کردگار کنیم چاره کار ما تویی تنها بکسلانند زیبای ماها بند پارسایان نیک و باایمان بی‌کم و کاست جمله بود صحیح خط باطل بروی ما نکشید

ای بزرگان و اولیای امور رهروان ره امام عزیز لحظه‌ای گوش دل فرا دارید جمله هفتاد و دو، ز پیر و جوان بهر نان روز و شب تلاش کنیم جابجا می‌کنیم مسافر را مرکب ماست بزهای قدیم گشته فرسوده کار از او ناید چون یدک نیست تا شود تعمیر گمرک ماست تمام موتور چند میلیون ریال هزینه شود مردم از یکدگر شوند پرسیان لیک این انتقاد بس بی‌جاست سختی وضع را نمی‌دانند ای عزیزان به فکر ما باشید تا نگردد حقیقه در انبار لاستیکش اگر فراوان است هرچه در روز می‌کنیم پیدا پول در جیب‌ها نمی‌ماند راه چاره بهر طرف مسدود بخدائی که خالق بشر است حال ای سروران عالی قدر گر نمائید بستز را تبدیل ورنه در دست بجز هوا نبود باید از کار خود فرار کنیم بر زبان آوریم که ای یکتا امر فرما بداد ما برسند ای هژبران کشور ایران وضع خود را نموده‌ایم تشریح یک کمی هم بداد ما برسید

مدیرعامل تعاونی مسافربری سواری کرایه بابل سیر مستقر در ترمینال شرق

عزیزا... بیژنی